

Rekenkamer Leiden & Leiderdorp
Postbus 292
2300 AG LEIDEN

datum : 9 september 2025
ons kenmerk : Z/25/181688/417701
bijlage : -
betreft : Rekenkamerbrief meta-analyse participatie Leiderdorp

Geachte leden van de Rekenkamer,

Op 11 juli 2025 heeft u een Rekenkamerbrief over de meta-analyse participatie¹ aan de gemeenteraad gestuurd. Het college heeft met belangstelling kennis genomen van deze brief.

In Leiderdorp werken wij aan de Participatieverordening en het Participatiebeleid. Wij hebben bekeken of uw bevindingen gevolgen hebben voor de lijn die wij in de verordening en het beleid hebben gekozen. Onze conclusie is dat de bevindingen uit de Rekenkamerbrief vrijwel overal aansluiten bij de inhoud van de Participatieverordening en het Participatiebeleid. Hieronder leggen we dit aan de hand van enkele opmerkingen uit. Eerst gaan we in op één punt uit de meta-analyse waar wij een andere visie op hebben dan de lijn in de meta-analyse.

Informeren en participeren

In de Rekenkamerbrief staat:

'Informeren is geen participatie. Hoewel het eenzijdig verstrekken van informatie soms ook 'participatie' wordt genoemd, is de lijn in de 102 rekenkamerrapporten dat participatie tweerichtingsverkeer is met ruimte voor daadwerkelijke inbreng en invloed van inwoners.'

In Leiderdorp nemen wij informeren wel mee in de participatieverordening, beleid, ladder en aanpak. Hierbij hebben we drie overwegingen:

¹ In meta-analyses brengt de Vereniging van Rekenkamers op een bepaald thema inzichten uit Rekenkameronderzoeken samen. De onderzoeksvragen in de meta-analyse participatie waren: 1. wat zeggen de rekenkamerrapporten over participatie en 2. hoe onderzoeken rekenkamers dit onderwerp? Het Rekenkameronderzoek naar participatie in Leiderdorp was één van de 102 rapporten die in de meta-analyse zijn meegenomen.

- Het verstrekken van informatie kan tot een reactie kan leiden. Bijvoorbeeld een vraag, een bezwaar, een gesprek. Hiermee kan ruimte voor invloed ontstaan.
- Door informeren mee te nemen in een participatieaanpak houden we het overzichtelijk
 - o voor inwoners en ander betrokkenen. In één participatieproces wisselen participatieniveaus vaak af. Uitleg waar informeren wel of niet overgaat in raadplegen helpt bij een duidelijke participatieaanpak;
 - o voor de gemeentelijke organisatie. Als informeren buiten de participatieaanpak blijft, raakt de samenhang tussen informeren, communicatie en (andere vormen van) participatie uit beeld. Door informeren als vorm mee te nemen is er een afwegingsmoment (informeren, raadplegen of anders) en gelden voor informeren dezelfde kwaliteitseisen (tijdigheid, etc.) als voor andere participatieniveaus.
- Informeren betrekken bij verordening, beleid en participatieladder is in lijn met het implementatieplan bij de modelverordening van de VNG.

Geen consequenties voor de Participatieverordening en het Participatiebeleid

De overige punten uit de Rekenkamerbrief zijn in lijn met de visie van Leiderdorp op participatie. Bijvoorbeeld opmerkingen 13 (Durven loslaten en ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving), 20 (Structuur versus flexibiliteit) en 23 (Richtlijnen boven blauwdrukken) zijn herkenbaar in het beleid: met een stappenplan naar een participatieaanpak met ruimte voor maatwerk.

U verwijst in uw brief naar een dominante opvatting van de meeste rekenkamers, namelijk *...dat raadsleden zich moeten beperken tot kaderstelling vooraf en controle achteraf*. En u stelt u dat u hiervan afwijkt. Citaat uit uw brief: *'Raadsleden moeten kunnen controleren of participatie goed verloopt. Daarvoor zijn momenten en handvatten nodig. In ons onderzoek zeiden we daarover: Het helpt als duidelijker is wat een participatietraject zou moeten opleveren, hoe dat aangepakt moet worden en hoe bewoners daarin tot hun recht kunnen komen.*

Het beleid van Leiderdorp sluit hierbij aan: Er is een stappenplan om tot een navolgbare participatieaanpak komen. Dit helpt de raad bij de kaderstellende en controlerende rol.

U adviseert de raad om aandacht te hebben voor procedurele rechtvaardigheid: *'Beoordeel participatie niet alleen op uitkomsten of opkomstcijfers, maar ook op de ervaren eerlijkheid van het proces door alle betrokkenen.'*

Dit sluit aan bij de inzet van het beleid om bij evaluatie van processen naar meer aspecten te kijken dan alleen aantallen deelnemers/aanwezigen. We werken aan een evaluatiemethodiek voor Leiderdorp.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders,

D.S. Schrijver
secretaris

T.C.M. Struik
burgemeester